

การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

CURRICULUM EVALUATION AND DEVELOPMENT OF DOCTOR OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL RESEARCH AND DEVELOPMENT,
FACULTY OF EDUCATION, KASETSART UNIVERSITY

◆ พรทิพย์ ไชยโส

รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Porntip Chaiso

Associate Professor Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education,
Kasetsart University, E-mail: feduptc@ku.ac.th

◆ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Chatsiri Piyapimonsit

Assistant Professor Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education,
Kasetsart University, E-mail: feducsr@ku.ac.th

◆ พิกุล เอกวรังกูร

ดร. สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Pikul Ekwarangkul

Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Kasetsart University,
E-mail: fedupke@ku.ac.th

◆ วารุณี ลัภนโชคดี

ดร. สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Warunee Lapanachokdee

Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Kasetsart University,
E-mail: feduwnl@ku.ac.th

◆ สุนทรา โตบัว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Suntara Tobua

Assistant Professor Dr., Educational Research and Evaluation, Faculty of Education,
Kasetsart University, E-mail: fedustr@ku.ac.th

เกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และผู้ให้ข้อมูลเห็นถึงความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมินผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรฯ มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไปเนื่องจากร้อยละ 94.4 ของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่จำเป็นและมีความต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนาหลักสูตรมีปัจจัยที่เหมาะสม ทั้งโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การรับนิสิต แผนการจัดการเรียนและอาจารย์ที่สอนกระบวนการใช้หลักสูตร ต้องจัดหาแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตจบการศึกษาได้ตามแผนการเรียน บัณฑิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางด้านการประเมินและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอาจารย์และนักวิจัยและประเมินทางการศึกษา สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ได้ 2) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งผ่านกระบวนการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตที่สมควรจะทำวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรนี้ต่อไป

คำสำคัญ : การประเมินและพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2556) มีข้อเสนอต่อสถาบันอุดมศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 ในเชิงนโยบายที่เสนอให้สถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และควรได้รับการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิระดับนานาชาติ สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยกำหนดนโยบายให้บัณฑิตทุกคนเข้าสอบใบประกอบวิชาชีพหรือใบรับรองคุณวุฒิเฉพาะสาขาแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพและศักยภาพเป็นที่ยอมรับทางวิชาการในระดับภูมิภาคประชาคมอาเซียนและระดับนานาชาติ สถาบันอุดมศึกษาต้องสนับสนุนการวิจัยเชิงรุก ที่มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนโดยเฉพาะ การแก้ไขปัญหาวิกฤติของประเทศและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายวิจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่เสนอให้สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรร่วมกับผู้ใช้บัณฑิต สภาวิชาชีพ และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คุณภาพบัณฑิตตรงกับความต้องการของตลาดงาน สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพของอาจารย์อย่างจริงจัง โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพของอาจารย์ที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรและจำนวนนักศึกษาในหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาต้องยกระดับวิชาชีพอาจารย์ ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยกำหนดภาระงานที่เหมาะสม มีการจัดสวัสดิการที่เพียงพอและเหมาะสมกับวิชาชีพ

ด้วยข้อเสนอของการดำเนินงานกับสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ขึ้น ทั้งนี้หลักสูตรฯ ดังกล่าวได้ดำเนินการใช้ในการรับนิสิตเป็นรุ่นแรกตั้งแต่ปีการศึกษา

2549 สำหรับภาคปกติ และรับนิสิตเข้าเรียนในโครงการภาคพิเศษ รุ่นแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 หลักสูตรดังกล่าวได้รับการปรับปรุงมาเป็นระยะและครั้งสุดท้ายได้ปรับปรุงมาแล้วในปีการศึกษา 2553 โดยดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ ปี 2554 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งครบรอบระยะเวลาของการดำเนินการหลักสูตร ที่จะต้องประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553) ซึ่งในกระบวนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ถึงรอบระยะเวลาที่จะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวใหม่ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะเป็นไปตามความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 นี้ และเพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานที่ต้องการใช้บัณฑิต ประกอบกับแนวคิดและกระบวนการทัศน์ในการวิจัยและการประเมินเป็นแนวทางที่มุ่งสู่การพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาในทุกระดับให้ทันกับการแข่งขัน จึงเป็นความสำคัญที่จะต้องประเมินหลักสูตรดังกล่าวเนื่องจากการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กับกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเกิดขึ้นทุกช่วงระยะเวลาของการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ จนถึงขั้นสุดท้ายของกระบวนการนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องและที่สำคัญการประเมินมีลักษณะเป็นกระบวนการ สำหรับการกำหนดคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของผลผลิต วิธีการ จุดมุ่งหมาย และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้วยการเน้นในเรื่องของการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งดังกล่าว แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่รวบรวมมาได้ (Worthen, Sanders & Fitzpatrick, 1997: 62-63) การประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้เทคนิคและเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ (Choate, et al., 1992: 6) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยที่จะศึกษาถึงบริบทของหลักสูตร เกี่ยวกับความต้องการใช้บัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใช้หลักสูตรว่ามีความเหมาะสมเพียงใด กระบวนการในการดำเนินการใช้หลักสูตรว่ามีจุดแข็งจุดอ่อนอย่างไร ตลอดจน การติดตามผลบัณฑิตหลังจากที่จบการศึกษาและไปประกอบอาชีพการทำงานแล้วว่ามีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ เพียงใด สามารถพัฒนาความก้าวหน้าในการทำงานได้เพียงใด เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งเป็นไปตามตัวแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP) ที่ Stufflebeam และคณะ (อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาสี, 2547: 116) ที่เสนอแนะว่าการออกแบบการประเมินต้องสอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้ที่ใช้ผลการประเมิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมของบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพัฒนาหลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะทำให้ได้สารสนเทศที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของในการใช้บัณฑิตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่าง ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. หลักสูตรที่ประเมินคือ หลักสูตรระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 ผลการประเมินจะให้สารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559

2. ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 1) ความเหมาะสมของบริบทของหลักสูตร ได้แก่ ความต้องการในการใช้บัณฑิต และสมรรถนะของบัณฑิตที่คาดหวัง 2) ความเหมาะสมของปัจจัยของหลักสูตร ได้แก่ ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร 3) ความเหมาะสมของกระบวนการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ การส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียน การจัดการเรียน การฝึกงาน การสัมมนา การสอบประมวลความรู้และการจัดทำวิทยานิพนธ์ 4) คุณภาพของบัณฑิต ได้แก่ สมรรถนะในการปฏิบัติงานทั่วไป สมรรถนะทางการวิจัยและการประเมิน และการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง หลังการสำเร็จการศึกษา

2.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมของหลักสูตรปรับปรุง ประกอบด้วย ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ บริบทการปรับปรุงหลักสูตร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การรับนิสิต และอาจารย์ประจำหลักสูตร กระบวนการที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตร

3. กลุ่มที่ศึกษาประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการใช้บัณฑิตในสาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาทั้งในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงหรือกรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจำนวน 125 คน

3.2 บัณฑิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงของการดำเนินการใช้หลักสูตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 5 คน

3.3 นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2557 ที่เข้าเรียนในหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 4 คน

3.4 ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา จำนวน 3 คน

3.5 ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 5 คน

4. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เดือนพฤษภาคม 2557 ถึง เดือนพฤษภาคม 2558

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กับกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเกิดขึ้นทุกช่วงระยะเวลาของการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ จนถึงขั้นสุดท้ายของกระบวนการนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องและที่สำคัญการประเมินมีลักษณะเป็นกระบวนการ สำหรับการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การใช้และการสรุปผลการใช้หลักสูตร ซึ่งสุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 254 – 255) เสนอเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย การมีวัตถุประสงค์ในการประเมินที่แน่นอน ชัดเจนว่าประเมินหลักสูตรไปเพื่ออะไร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้ และเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการประเมินผล ดังนั้นข้อมูลที่ได้มาจะต้องถูกต้อง เชื่อถือได้ และมากพอที่จะใช้ประเมินหลักสูตร มีขอบเขตในการประเมินหลักสูตรที่แน่นอนชัดเจนประเด็นของเรื่องที่จะประเมินอยู่ในช่วงเวลาของความสนใจ การวิเคราะห์ผลการประเมินต้องกระทำอย่างระมัดระวังรอบคอบ และมีความเที่ยงตรงการประเมินหลักสูตรควรใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธี มีเอกภาพในการตัดสินใจในผลการประเมิน ผลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินควรนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรทั้งในด้านการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่นิยมใช้ คือ รูปแบบ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของ สตัฟเฟิลบีม (CIPP Model) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ [(มาเรียม นิลพันธุ์และคณะ (2554) จรรยา ดาสาและคณะ (2553) สุนันทา แก้วสุข (2552) พรทิพย์ ไชยโส และคณะ (2549)] พบว่า มีวัตถุประสงค์ของการประเมินสอดคล้องกันคือ เพื่อการนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีบี (CIPP Model) ทั้งนี้ เพื่อตอบคำถามการประเมินให้ครอบคลุมถึงคุณภาพของหลักสูตร ทั้งในส่วน ของบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งใน

ส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งรูปแบบปัจจุบันเป็นรูปแบบที่นำมาใช้ในการประเมินหลักสูตรสำหรับการวิจัยนี้เช่นกัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประเมินที่ใช้รูปแบบการประเมินแบบผสมผสานโดยใช้กรอบการประเมินในรูปแบบซิปปา ประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยกำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของบริบทหรือความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความเหมาะสมของปัจจัยของหลักสูตร ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนคุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตร และนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตร ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรปรับปรุงจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสม เครื่องมือ การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเพื่อการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความต้องการในการใช้บัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษาของผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและครู/บุคลากรทางการศึกษา มี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ ตอนที่ 2 เป็นความต้องการและความคาดหวังต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานทั่วไปของบัณฑิต และ ตอนที่ 3 เป็นความต้องการและความคาดหวังต่อสมรรถนะทางวิชาชีพของบัณฑิต ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. แบบสอบถามเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานในการนำสมรรถนะทางการวิจัยและประเมินทางการศึกษาไปใช้ของบัณฑิตระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ตอนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะของบัณฑิตที่ได้รับและนำไปใช้ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นต่อหลักสูตรและข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนา

3. ประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของการกำหนดที่มาในการปรับปรุงหลักสูตร ความเหมาะสมของโครงสร้างและรายวิชา ความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียน การส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียน การส่งเสริมความสามารถเฉพาะทางวิชาชีพ เช่น การฝึกงาน การศึกษาดูงาน การสอบความรอบรู้ และการจัดทำวิทยานิพนธ์

การรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การประเมินบริบทความต้องการในการใช้บัณฑิต และสมรรถนะของบัณฑิตของสาขาวิชาชีพและประเมินทางการศึกษาใช้แบบสอบถามผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและครู/บุคลากรทางการศึกษา โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2557 ถึงเดือนกรกฎาคม 2557
- 2) การประเมินปัจจัยและกระบวนการการใช้หลักสูตร โดยการเขียนสะท้อนความคิดเห็นของนิสิตปัจจุบันในแต่ละภาคเรียน และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยติดตามผลการใช้หลักสูตรฯจากบัณฑิตปัจจุบันที่กำลังศึกษา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2557 และเดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558
- 3) การประเมินปัจจัยและกระบวนการ ตลอดจนคุณภาพของบัณฑิต โดยการแจกแบบสอบถามบัณฑิตที่มาร่วมสัมมนาวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่จบในสาขาวิชา ในช่วงเดือนมกราคม 2558
- 4) การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ด้วยการสัมมนารับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 รอบ ระหว่าง เดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558
- 5) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวบรวมข้อมูลจากการประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรคณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาชีพและประเมินทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เดือนกรกฎาคม 2557 ถึงเดือนมิถุนายน 2558

การวิเคราะห์ และการแปลความหมาย

วิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคำตอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการประเมินบริบทความต้องการการใช้บัณฑิตและสมรรถนะของบัณฑิตจากแบบสอบถามผู้บริหารและครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และการประเมิน คุณภาพบัณฑิต จากแบบสอบถามบัณฑิตเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสมรรถนะที่ได้รับการพัฒนาของบัณฑิต โดยแปลผล ในระดับค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป คือ ระดับความพึงพอใจหรือความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป ส่วนที่ได้รับระดับต่ำกว่า 3.51 จะเป็นประเด็นที่นำมาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคำตอบที่เป็นด้านคุณภาพในการประเมินปัจจัย กระบวนการ และคุณภาพของหลักสูตรที่ปรับปรุงจากคำตอบของ นิสิตปัจจุบันฯ และบัณฑิตฯ นำผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ข้อมูล พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรคณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาชีพและประเมินทางการศึกษาจากข้อเสนอแนะของนิสิตปัจจุบันและบัณฑิต เพื่อดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำหลักสูตรปรับปรุงมาพัฒนาตามประเด็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละประเด็น ผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ จัดทำหลักสูตรคณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาชีพและประเมินทางการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรดุสิตบัณฑิตสาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

1.1 ด้านความเหมาะสมของบริบทของหลักสูตรฯ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 94.4 เห็นด้วยว่ามีความจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตดุสิตบัณฑิตในสาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา เนื่องจาก “การวิจัยเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาจากปัญหาที่ค่อนข้างชัดเจน และเป็นการที่ตรงจุด” และจะได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการทำการวิจัยและประเมินทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่อ้อยละ 79.2 เห็นว่าตนเองมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาในการเรียนระดับดุสิตบัณฑิตในสาขานี้เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามยังมีผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน ร้อยละ 3.2 ที่เห็นว่าหลักสูตรดุสิตบัณฑิตสาขาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษายังไม่มีความจำเป็น โดยระบุเหตุผลว่าควรผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี และโทให้เพียงพอต่อความต้องการก่อน และร้อยละ 15.2 เห็นว่าตนเองยังไม่มีความต้องการที่จะศึกษาในระดับดุสิตบัณฑิต เนื่องจากอายุมากแล้ว มีค่าใช้จ่ายในการเรียนสูง เรียนเพียงระดับปริญญาโทเพียงพอ และทำงานอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น อีกร้อยละ 5.6 ที่เห็นว่าเป็นนโยบายของผู้บริหาร

1.2 ด้านความเหมาะสมของปัจจัยในการนำหลักสูตรมาใช้ นิสิตปัจจุบันซึ่งกำลังศึกษาในหลักสูตรดุสิตบัณฑิตสาขาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และบัณฑิต ให้คำตอบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมทั้งในประเด็นของโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาที่จัดตามโครงสร้างของหลักสูตร นิสิตและบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาที่จัดตามโครงสร้างหลักสูตร และการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1.3 ด้านความเหมาะสมของกระบวนการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของนิสิตปัจจุบันและบัณฑิต ให้คำตอบว่า มีความเหมาะสม ในประเด็นเรื่องการปฐมนิเทศ การส่งเสริมพื้นฐานการเรียน และการจัดแผนการเรียน

1.4 ด้านผลผลิตของหลักสูตรจากการศึกษาคุณภาพของบัณฑิตทั้งในส่วนของสมรรถนะในการปฏิบัติงานทั่วไป และสมรรถนะทางการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรในระดับมาก ถึงมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ บัณฑิตระบุว่าได้เกิดพัฒนาวิชาชีพของตนเองหลังสำเร็จการศึกษา ทั้งในด้านการทำการเรียนการสอนทางการวิจัย และการประเมินให้กับนักศึกษา การบริหารโครงการการประเมินทางการศึกษาและการวิจัย ตลอดจนการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการ การเป็นวิทยากรอบรมให้หน่วยงานต่าง ๆ การพัฒนาผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร

2. ผลจากการปรับปรุงหลักสูตรฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตร (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559) โดยจัดทำหลักสูตรรูปแบบ มคอ. 2 และนำไปดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ได้รับการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขถึงความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต เพื่อดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้และดำเนินการติดตามผลในช่วงระยะต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยซึ่งตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรดุขุภีบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) มีข้อสรุปและอภิปราย ดังนี้

1.1 จากผลประเมินบริบทของหลักสูตรถึงความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฯ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 94.4 เห็นด้วยว่ามีความจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตดุขุภีบัณฑิตในสาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษาซึ่งผลการศึกษาเห็นถึงความสอดคล้องที่ว่าในการจัดหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ นั้นควรที่จะมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการใช้หลักสูตรหรือโครงการนั้น ๆ ก่อนว่า เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่ การศึกษาความต้องการจำเป็นให้ประโยชน์ที่ทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดเป็นไปตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทั้งโครงการและ/หรือองค์กร (สุวิมล ว่องวานิช, 2548) อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ประเมินความเหมาะสมของบริบทถึงความต้องการในการใช้หลักสูตรดุขุภีบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษากล่าวได้ว่า ยังมีความจำเป็นและความต้องการในการใช้หลักสูตรดังกล่าวอยู่ในปัจจุบันและจากคำตอบของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่แสดงเหตุผลถึงความไม่จำเป็นและความไม่ต้องการของหลักสูตรฯ ในบางส่วนนั้น ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวได้นำมากำหนดอาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความชัดเจนขึ้นว่าสามารถที่จะนำผลจากการเรียนรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพอะไรอย่างใดบ้างทั้งในส่วนของการเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับต่าง ๆ การเป็นนักวิจัยและนักประเมินในหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาที่มีสมรรถนะขั้นสูงทั้งทางการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา

1.2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยในการนำหลักสูตรมาใช้ ในส่วนคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาตามหลักสูตรแม้บัณฑิตจะมีความพึงพอใจในการที่หลักสูตรกำหนดที่รับผู้เข้าศึกษาจากทุกสาขาวิชาก็ตามแต่หากไม่ได้มีคุณสมบัติทางการศึกษาหรือมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ พบว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การทำวิทยานิพนธ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเนื่องจากหลักสูตรฯ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ผ่านการทำวิทยานิพนธ์และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตรงตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2554) เท่านั้น ไม่ได้กำหนดถึงการมีประสบการณ์หรือความรู้ทางด้านการศึกษา ทำให้เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรต่อไปคือการกำหนดคุณสมบัติของบัณฑิตให้มีความชัดเจนขึ้น เพื่อจะได้มีพื้นฐานในการเรียนอย่างเพียงพอ คือ

กำหนดให้เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและ/หรือปริญญาโททางการศึกษา หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.3 เกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของนิสิตปัจจุบันและบัณฑิต ในประเด็นเรื่องการปฐมนิเทศ การส่งเสริมพื้นฐานการเรียนรู้ และการจัดแผนการเรียนรู้ มีประเด็นสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1.3.1 กระบวนการปฐมนิเทศนิสิตในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน นิสิตปัจจุบันมีความต้องการให้ “อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ ได้ชี้แจงให้เข้าใจถึงแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ตลอดจนแจ้งถึงสมรรถนะพื้นฐานที่นิสิตจะต้องเตรียมตัวก่อนเรียน โดยเฉพาะพื้นฐานในการใช้ภาษาอังกฤษ” ข้อเสนอแนะดังกล่าวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกำหนดการเปิดปิดภาคเรียนตามระบบอาเซียนเลื่อนการเปิดภาคเรียนออกไปทำให้ให้นิสิตมีเวลาที่เตรียมตัวไว้ก่อนที่จะเปิดภาคเรียนหลังจากการประกาศผลการสอบเข้าเรียนตามหลักสูตรฯ มากขึ้นซึ่งหลังจากปีการศึกษาต่อไปนี้จะไม่เป็นเช่นนี้เนื่องจากจะช่วงการเปิดปิดภาคเรียนกับช่วงเวลาในการรับนิสิตเข้าเรียนจะเข้าระบบตามปกติ

1.3.2 ในส่วนของการส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียนทั้งบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันมีความพึงพอใจในการได้รับการส่งเสริมพื้นฐานในการเรียนทางด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินทางการศึกษา และสถิติทางการศึกษา อย่างไรก็ตามบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดเฉพาะให้กับผู้ที่ไม่ได้เรียนตรงสาขาวิชาในระดับปริญญาโท” เท่านั้น และนิสิตปัจจุบันให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรตรวจสอบพื้นฐานของนิสิตก่อนเปิดภาคเรียนและควรเป็นการเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต” ในส่วนของการจัดแผนการเรียนรู้ นิสิตปัจจุบันให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรให้นิสิตได้เลือกแผนการเรียนรู้ตามความสนใจและควรปรับตารางเรียนในเรียนเพียงวันละ 1 รายวิชา เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวในการเรียนมาก” ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยพบว่า การส่งเสริมพื้นฐานการเรียนรู้ไปพร้อมกับการลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ ยังไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสมเพราะทำให้นิสิตต้องใช้เวลาในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่ลงทะเบียนมาก ทำให้ไม่มีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาได้เต็มที่ จึงต้องมีการปรับแผนการเรียนรู้ และการส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียน เฉพาะในแต่ละด้านที่นิสิตยังมีพื้นฐานไม่เพียงพอเท่านั้น และไม่ควรให้นิสิตลงทะเบียนเรียนเพื่อส่งเสริมพื้นฐานทางการเรียนรู้ไปพร้อมกับการลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรู้ในหลักสูตรฯ ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะได้นำไปพิจารณาจัดให้เหมาะสมกับนิสิตในแต่ละรุ่นที่รับเข้ามาต่อไป

1.3.3 ในส่วนของการกระบวนการฝึกงาน นิสิตปัจจุบันและบัณฑิตเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานทั้งในการฝึกงานในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา และการได้มีโอกาสในการศึกษาดูงานจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรมีความชัดเจนในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน” “การศึกษาดูงานต่างประเทศควรไปในระยะยาวมากกว่าระยะสั้นคือ 1-3 เดือน” “ควรให้นิสิตได้ฝึกฝนเป็นผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์เพื่อเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ในการทำวิจัยและประเมินทางการศึกษา” ประเด็นข้อเสนอแนะเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรฯ ต่อไป

1.3.4 ในส่วนของการสัมมนา การสอบประมวลความรู้ และการจัดทำวิทยานิพนธ์ จากคำตอบของบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะว่า “ในกระบวนการสัมมนาควรใช้อาจารย์ผู้สอนชุดเดียวกันเพื่อให้เห็นความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตในการแก้ไขปรับปรุงโครงการวิทยานิพนธ์” ทั้งนี้เนื่องจากในหลักสูตรฯ ได้กำหนดไว้ให้มีการสัมมนา 4 ครั้งต่อเนื่องกัน แต่ละครึ่งปีเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 1 เพื่อนำกระบวนการสัมมนาไปใช้ในการพัฒนาการจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ อย่างไรก็ตามอาจารย์ผู้สอนนิสิตสัมมนาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตต่อไปอยู่แล้ว และในการบริหารภายในของสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้มอบหมายอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อดูแลนิสิตตั้งแต่สิ้นภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 1 เมื่อทราบถึงประเด็นในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตจากกระบวนการสัมมนา นิสิตจึงสามารถที่ขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปพร้อมกับกระบวนการสัมมนาที่จะช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพทั้งประเด็นคำถามการวิจัยที่จะทำวิทยานิพนธ์และกระบวนการในการตอบคำถามการวิจัย ดังกล่าว ในส่วนของข้อเสนอแนะของบัณฑิตที่ให้มีการสอบประมวลความรู้ “โดยให้มีการสอบแบบเก็บผลการสอบที่สอบได้ไว้ให้เสร็จภายใน 3 ปีเช่นเดียวกับการสอบภาษาอังกฤษนั้น” เนื่องจากกระบวนการสอบประมวลความรู้เป็นไปตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กำหนดว่า “หลักสูตรแบบ 2.1 และแบบ 2.2 ต้องสอบวัดคุณสมบัติโดยผ่านวิชาระดับบัณฑิตศึกษาตามแผนการเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 (ไม่รวมหน่วยกิตวิทยานิพนธ์) การสอบทั้งข้อเขียนและปากเปล่า” ดังนั้นการสอบประมวลความรู้เพื่อวัดคุณสมบัติจึงต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัยฯ ในส่วนของข้อเสนอแนะของบัณฑิต ที่ต้องการให้สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษาได้หาวิธีการที่สามารถผลิตบัณฑิตให้สำเร็จได้ตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรตามข้อกำหนดต่าง ๆ ทั้งในส่วนของระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ ตลอดจนกระบวนการประกันคุณภาพของหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินการในการพัฒนานิสิตเพื่อให้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ผู้วิจัยพบปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นเพราะเหตุผลส่วนบุคคลของนิสิตแต่ละคน ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยเฉพาะการไม่สามารถสอบวัดคุณสมบัติได้ผ่านตามเกณฑ์ การไม่สามารถพัฒนาโครงการวิทยานิพนธ์ได้ตามเวลาที่กำหนด และไม่สามารถสอบภาษาอังกฤษผ่านได้ในเวลาที่กำหนด ซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาในการศึกษาเกินกว่า 3 ปีในทุกราย มีผู้ที่จบการศึกษาได้เร็วที่สุดภายใน ปีที่ 4 และส่วนใหญ่คือ ปีที่ 5 ซึ่งผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะให้ข้อมูลป้อนกลับกับนิสิตเป็นระยะในการติดตามการเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนที่กำหนดต่อไป

1.4 ในการประเมินผลผลิตของหลักสูตรจากการศึกษาคุณภาพของบัณฑิตทั้งในส่วนของสมรรถนะในการปฏิบัติงานทั่วไป และสมรรถนะทางการวิจัยและการประเมินทางการศึกษาจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการรายงานของนิสิต ซึ่งในการติดตามผลบัณฑิตในครั้งต่อไปผู้วิจัยจะศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องกับบัณฑิตเพื่อตรวจสอบความตรงของข้อมูลที่ได้ต่อไป

2. จากผลการวิจัยซึ่งตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 ในการปรับปรุงหลักสูตรฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) และนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตร (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559) โดยจัดทำหลักสูตรรูปแบบ มคอ. 2 และนำไปดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา มีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ในส่วนของบริบทของหลักสูตรผู้ทรงคุณวุฒิให้มีการปรับปรุง “การแสดงแนวคิดที่ก่อให้เกิดการปรับปรุงหลักสูตรซึ่งแตกต่างไปจากการแสดงเหตุผลในการนำเสนอหลักสูตรใหม่” ซึ่งผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้จากการทำการประเมินหลักสูตร (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) มาเป็นเหตุผลประกอบในการปรับปรุงหลักสูตรฯ โดยมีเหตุผลประกอบเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ทั้งการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกับการเข้าสู่การจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 นำมาบรรจุไว้ในประเด็นสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในวางแผนหลักสูตร ที่ประกอบด้วย สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสถานการณ์พัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าจะเป็นการรอบในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาต่อไป

2.2 ในส่วนของปัจจัยของหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบัญญัติของหลักสูตร คือ ศักยภาพของหลักสูตรต้องผลิตบัณฑิตที่เด่นในเชิงวิชาชีพทางการวิจัยและการประเมินทางการศึกษาดังนั้น “หลักสูตรฯต้องกำหนด อาชีพที่ชัดเจนว่าจะผลิตบัณฑิตออกไปประกอบอาชีพอะไร” “การจัดโครงสร้างของหลักสูตรต้องจัดให้สมดุลกันทั้งในส่วนของ การวิจัย และการประเมินทางการศึกษา” “ควรจัดรายวิชาเลือกต่าง ๆ ให้เพิ่มขึ้น” “ควรมีวิชาพื้นฐานทางด้านการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรกำหนดรับผู้เรียนทุกสาขาวิชา” “การเขียนคำอธิบายรายวิชาต้องบ่งบอสาระของวิชาให้ชัดเจน” “จัดสาระให้มีความต่อเนื่องกันไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชาในระดับปริญญาโทเนื่องจากมีการเปิดสาขาวิชาเดียวกันในระดับปริญญาโทด้วย” “จำนวนหน่วยกิตที่เรียนจำนวน 58 หน่วยกิต ควรที่จะเพิ่มขึ้น” “เนื่องจากรูปแบบหลักสูตรตามเกณฑ์ของ สกอ. เป็นได้ทั้งแบบทำวิทยานิพนธ์โดยไม่ต้องเรียนรายวิชา และแบบที่เรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ ควรจัดรูปแบบของหลักสูตรที่จัดไว้เพียงรูปแบบเดียวคือ เรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์เช่นเดิมหรือไม่” จากข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ผู้วิจัย ได้นำมาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฯ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2559) ในการกำหนดการจัดหลักสูตรที่มีทั้งรูปแบบ แบบ 1.1 และ แบบ 2.1 จัดโครงสร้างรายวิชาที่มีความสมดุลกันทั้งวิชาทางด้านการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา และพิจารณาจัดรายวิชาเลือกเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดหลักสูตรโดยกำหนดการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรแบบ 1.1 ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ในรูปแบบที่ทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ส่วนหลักสูตรที่ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ด้วยนั้น คือ แบบ 2.1 มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต ซึ่งได้จัดแผนการเรียนไว้อย่างน้อย 3 ปี ในส่วนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรส่วนใหญ่จำนวน 4 ราย มีคุณวุฒิเน้นไปทางด้าน การประเมินทางการศึกษา มีเพียงทางด้านการวิจัยเพียง 1 ราย เพื่อให้หลักสูตรมีความเข้มแข็งขึ้นจึงต้องพิจารณาจัดหา

อาจารย์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษทางด้านการวิจัยเพิ่มเติม ในการนี้จากการประชุมของสาขาการวิจัยและการประเมินทางการศึกษา ได้พิจารณาเชิญเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้เกษียณอายุราชการไปให้มาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษประจำหลักสูตร และในการพิจารณารับอาจารย์ใหม่ทดแทนตำแหน่งอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ ได้พิจารณาคุณวุฒิที่เน้นทางการวิจัยและสถิติทางการศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการในการบริหารงานหลักสูตรต่อไป

2.3 ในส่วนของกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า เนื่องจากหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติผู้ที่เข้ามาเรียนในหลักสูตรในทุกสาขาวิชาโดยไม่ได้รับบุคคลที่มีคุณวุฒิปริญญาโท ทาง การวิจัยและทางการศึกษา โดยตรง จึงมีความจำเป็นที่หลักสูตรจะต้องมีกระบวนการในการพัฒนาพื้นฐานทางการเรียนทางการวิจัย และการประเมินทางการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อจะได้สามารถต่อเนื่องกับการจัดการเรียนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ การให้นิสิตเรียนรายวิชาร่วมกับนิสิตของหลักสูตรระดับปริญญาโทอาจจะไม่เหมาะสมและควรจัดให้เป็นไปตามพื้นฐานของนิสิต ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะของนิสิตปัจจุบันและบัณฑิต ที่ให้ความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรฯ ทั้งนี้เป็นประเด็นที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรพิจารณาให้เหมาะสมต่อไป สำหรับกระบวนการส่งเสริมสมรรถนะทางด้านการวิจัยและการประเมิน ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ในการจัดให้มีการฝึกงาน ด้วยการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยว่าจะ เป็นกระบวนการอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นการฝึกงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การฝึกทำวิจัยและการประเมิน ร่วมกับอาจารย์ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติ การศึกษาดูงานต่างประเทศและการเข้าเรียนหรือทำวิจัยร่วมกับอาจารย์ในต่างประเทศ ตลอดจนการส่งเสริมให้นิสิตได้เขียนบทความทางวิชาการและนำเสนอในระหว่างการเรียนรู้ นั้น เป็นกระบวนการที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรดำเนินการทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของนิสิตปัจจุบันและบัณฑิตที่เสนอไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะนี้ มาใช้ในการกำหนดแนวทางในการฝึกงานในหลักสูตรฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559) ให้ชัดเจนขึ้น

2.4 ในส่วนของผลผลิตของหลักสูตรที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานคุณวุฒินั้น โดยได้กำหนดการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิตไว้เพิ่มเติมเพื่อให้ นิสิตมีจรรยาบรรณของนักวิจัยและประเมินทางการศึกษา โดยการสอดแทรกการเรียนรู้ในทุกรายวิชา การมีทักษะการวิจัยและการประเมินขั้นสูง โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยที่อาจารย์รับผิดชอบ และการเป็นผู้นำสร้าง พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินทางการศึกษา โดยการส่งเสริมให้มีการตีพิมพ์บทความทางวิชาการในระหว่างการเรียนรู้ นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบในข้อกำหนดดังกล่าว

3. จากกระบวนการวิจัยในการประเมินหลักสูตรดุขฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ทำให้ได้ข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรทั้งในด้าน บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต นำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรดุขฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559) ที่ผ่านการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิโดยผ่านการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาของผู้รับผิดชอบหลักสูตร ฯ แล้ว จึงเป็นกระบวนการ

ดำเนินการวิจัยที่เป็นไปตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ด้วยกระบวนการประเมินหลักสูตรตามที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2546) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อดูข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดที่อาจจะมาจากสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ เช่น การออกแบบหลักสูตร อาจไม่เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและบริบทของสังคม ซึ่งการประเมินหลักสูตรสามารถทำได้ในระยะเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรภายหลังจากการใช้หลักสูตรครบกระบวนการใช้หลักสูตรแล้ว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบถึงความเกี่ยวข้องกันของกระบวนการจัดหลักสูตร ทั้งในส่วนของบริบท ปัจจัย กระบวนการที่นำไปสู่ผลผลิตของหลักสูตรคือ คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรให้ความสำคัญในทุกส่วนจึงจะดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เนื่องจากผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นกระบวนการประเมินหลักสูตรที่ทำเป็นระยะ อย่างต่อเนื่องนี้จะให้ผลดีกับผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ควรดำเนินการต่อไปไม่เพียงแต่เป็นเพียงข้อกำหนดตามเกณฑ์ที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการเท่านั้นและแหล่งข้อมูลที่ได้มาจากนิสิตและบัณฑิตเป็นข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสมควรนำมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ นอกจากนี้การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรงกับสาขาวิชาของหลักสูตร ที่นำมาสู่การวิพากษ์หลักสูตรเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญเช่นเดียวกันที่จะทำให้ผู้รับผิดชอบได้ประเด็นที่ตรงกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

เนื่องจากการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตของการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อมูลมาจากบัณฑิตที่จบการศึกษาในช่วงระยะเวลาที่มีการประเมินและติดตามผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ควรได้มีการวิจัยเพื่อติดตามผลบัณฑิตในรุ่นต่อไป พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้นิตเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีความตรงสูงขึ้นนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

รายการอ้างอิง

จรรยา ดาสา, ณสรณ์ ผลโศก, อธิพงษ์ แสงประดิษฐ์ และสมปรารถนา วงศ์บุญหนัก. (2553). การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผนข) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **รายงานการวิจัย**. ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรทิพย์ ไชยโส, วสันต์ ทองไทย และแมนมาศ ลิ้มดุกุล. (2549). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี **รายงานการวิจัย**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- มาเรียม นิลพันธุ์ วิชาข จัฒติวัตร เสี่ยงม โตรัตน ฐาปนีย ธรรมเมธา และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2554).
การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รายงานการวิจัย.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2554). **หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทาง
การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554).** ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). **ทฤษฎีการประเมิน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2554). “แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร” เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมิน
หลักสูตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.
- สุนันทา แก้วสุข. (2552). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549). รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **รวมบทความการประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
(2553). **มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). **กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-
2565).** สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11
(พ.ศ. 2555-2559).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2546). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรใหม่.** นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2551). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Choate, Joyce S. (1992). **Curriculum – based Assessment and Programming.** 2nd ed.
Needham Heights MA: Allyn and Bacon.
- Hewitt. T. W. (2006). **Understanding and Shaping Curriculum, What We Teach and Why.**
Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.

Madaus, G.F., Scriven, M., & Stufflebeam, D.L. (1983). **Evaluation Models**. Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.

Mertens, D.M. (2010). **Research and Evaluation in Education and Psychology**. Los Angeles: SAGE Publications, Inc.

Worthen, B.R., Sanders, J.R., & Fitzpatrick, J.L. (1997). **Program Evaluation: Alternative Approach and Practical Guidelines**. 2nd ed. New York: Longman.

รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการทดสอบและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดร.พิกุล เอกวางกูร วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดร.วารุณี ลักษณโชติ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
อาจารย์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรา โตบัว วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์